

Pelastus- ja turvallisuuspalvelut

Pelastustoimen omavalvonnan toteutuminen

Johdanto

Pelastustoimen järjestämisestä säädetyn lain (613/2021) 16 §:n mukaisesti hyvinvointialueen on varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Hyvinvointialueen on varmistettava pelastustoimen palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista. Hyvinvointialueen on laadittava järjestämisvastuuseensa kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten pelastustoimen velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja toteutumista, laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Tämän omavalvontaohjelman tarkoituksena on kuvata Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastustoimen omavalvontaa ja siihen liittyvää suunnittelua, kehittämistä ja prosesseja.

Johtamisen tasot voidaan jakaa strategiseen, taktiseen ja operatiiviseen johtamiseen. Strateginen taso viittaa pitkän aikavälin suunnitteluun, josta vastaa organisaation ylin johto. Taktinen taso viittaa keskipitkän aikavälin suunnitelmiin, joista vastaa organisaation linjajohto. Operatiivisella tasolla viitataan organisaation päivittäisen toiminnan johtamiseen, josta vastaavat suorittavan portaan esimiehet. Käsitteenä johtaminen sisältää nämä kaikki johtamisen tasot.

Pelastustoimen järjestämislain sisäministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo yleisesti pelastustointia ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa. Sisäministeriön tehtävänä on huolehtia myös pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä sekä kehittää eri ministeriöiden ja toimialojen yhteistoimintaa pelastustoimessa.

Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita sekä onnettomuusuhkia ja muita uhkia vastaavan laadukkaan ja kustannusvaikuttavan pelastustoimen järjestämiseksi. Tavoitteiden tulee perustua 15 §:ssä tarkoitettuun sisäministeriön selvitykseen sekä mahdollisiin muihin pelastustoimen toimintaa ja taloutta koskeviin seurantatietoihin. Lisäksi tavoitteissa on otettava huomioon valtioneuvoston asettamat julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet.

Pelastustoimen järjestämislain 6 §:n mukaisesti aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon myös valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet. Päätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämistä. Päätöksen tulee olla voimassa määräajan.

Hyvinvointialueen on tehtävä uusi palvelutasopäätös, jos uhkat, riskit tai 8 §:ssä tarkoitettut valtioneuvoston vahvistamat strategiset tavoitteet muuttuvat oleellisesti

Valmiuslain (1552/2011) 3 §:n mukainen toiminta poikkeusolosuhteissa on huomioitava palvelutasoa määriteltäessä. Pelastustoimen palvelujen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Käytännössä palvelujen johtaminen muodostuu prosesseista, ihmisten kyvykkyyksistä ja työkaluista, joiden avulla palvelut sekä niiden tuottaminen toteutetaan. Palvelujen johtamisen keinoin varmistetaan palvelujen laatu, toiminnan jatkuva parantaminen, palvelutuotannon systemaattinen kehittäminen sekä palvelutason jatkuva hallinta ja monitorointi.

Pelastustoimen palvelujen johtaminen ja kehittäminen

Palvelujen johtamisen tavoitteena on:

- Kehittää palveluja jatkuvasti hyödyntämällä tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja mahdollisuuksia.
- Varmistaa organisaation toiminnan jatkuvuus.
- Tuottaa vaatimusten mukaisia palveluja kustannustehokkaasti ja palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Johtamisen ja ohjauksen toimivat prosessit sekä palaute- ja poikkeamatiedon systemaattinen hyödyntäminen toiminnan kehittämiseksi johtamisen kaikilla tasoilla ovat keskeisiä elementtejä omavalvonnan toteuttamiseksi organisaatiossa.

Laadun hallinta

Palveluiden laadun ja turvallisuuskulttuurin kehittäminen tapahtuu jatkuvana syklinä. Tällöin suunnittelu, toteutus, analysointi ja toiminta seuraavat toisiaan. Kehittämisessä tulee tehdä kansallista ja alueellista yhteistyötä sekä rakentaa myös toimialan yhteisiä laatua ja turvallisuuskulttuuria parantavia käytäntöjä. Laadukkaalla tuotanto-organisaatiolla on selkeät menettelytavat turvallisuuden seurantaan ja arviointiin.

Turvallisuuskulttuuria seurataan säännöllisesti ja toimintaa ohjataan jatkuvaan turvallisuuskulttuurin kehittämiseen. Hyvän turvallisuuskulttuurin tunnusmerkinä on, että henkilöstö raportoi avoimesti poikkeama-, läheltä piti -, haitta- ja vaaratapahtumista ja toimintaa kehitetään raportoiduista laatu- ja turvallisuuspoikkeamista kertyneen tiedon perusteella. Kertyvän tiedon pohjalta tehdään jatkuvaa riskienarviointia ja panostetaan organisaation oppimiseen.

Asiakkailta ja henkilöstöltä saatu palautetieto käsitellään järjestelmällisesti. Esimiehillä ja johtajilla on vastuu nostaa asiat syyllistämättä avoimeen keskusteluun. Palveluiden laatua ja kokonaisvaltaista turvallisuuskulttuuria parannetaan riskienhallinnan avulla. Turvallisuus- ja laatuongelmien ennakkoinnilla estetään vahinkoja, vaaratilanteita ja toiminnan kannalta kielteisiä tapahtumia sekä palvelutapahtuman yhteydessä että omaa toimintaa koskien.

Palvelujen laatuun vaikuttavia turvallisuuden keskeisiä osa-alueita ovat mm. asiakas- ja potilasturvallisuus, henkilö- ja tilaturvallisuus, henkilöstön työturvallisuus, tietoturvallisuus sekä kokonaisvaltainen organisaation jatkuvuudenhallinta. Turvallisuusriskit tulee huomioida niin strategisessa kuin käytännön toiminnan riskienhallinnassa. Strategisella tasolla arvioidaan palvelujen tarvetta, saatavuutta ja laadun varmistamista pitkällä aikajänteellä. Operatiiviseen toimintaan liittyvien riskien hallinnan tulee olla osa jokapäiväistä toiminnan seuranta, arviointia ja kehittämistä.

Pelastustoimen palvelut

Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen ja väestönsuojelu muodostavat pelastustoimen kokonaisuuden, jonka valmius kattaa kaikki onnettomuustapaukset päivittäisistä onnettomuuksista suuronnettomuuksiin asti.

Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyn palveluihin kuuluvat:

pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa; pelastustoimen valvontatehtävät; väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavat hälytysjärjestelmät; pelastustoimintaan kuuluvat tehtävät.

Hyvinvointialueen pelastustoimen omavalvonta

Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastustoimen omavalvontaa tehdään vuoden 2024 aikana osavuosikatsausten yhteydessä siten, että turvallisuuslautakunnalle raportoidaan pelastustoimen palvelutasopäätöksen toteutumisesta.

Palvelutasopäätös	Toteuma 31.3.	Toteuma 30.6.	Toteuma 30.9
Pelastustoimi kehittää yhteistyössä eri viranomaisten ja yhteisöjen välistä turvallisuuden ohjaustyötä. Vastuhenkilöt edistävät tätä yhteistyötä.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Pelastuslaitos suorittaa turvallisuusviestintää vuosittain päivitettävän turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaisesti. (vuositavoite 15 %)	Arvioidaan Q2	Toteuma 6%	Toteuma 10%
Pelastuslaitos suorittaa palontutkintaa pelastuslain 41. pykälän mukaisesti. Pelastuslaitoksella on vähintään kuusi nimettyä palontutkijaa, riittävästi eri paloasemaryhmien alueille jakautuneena.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Onnettomuusuhkia ja toteutuneita onnettomuuksia seurataan talousarvioseurannan yhteydessä ja vuosittain.	Arvioidaan Q3	Arvioidaan Q3	Kevään vesistötulvien ja hulevesitulvien

			myötä varautumista parannetaan.
<p>Pelastuslaitos osallistuu mahdollisuuksien mukaan muiden viranomaisten ja yhteisöjen käynnistämiin turvallisuutta lisääviin hankkeisiin ja projekteihin. Yhteistyön toteutumista arvioidaan tapahtuneiden onnettomuuksien määrällä.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Pelastuslaitos ottaa vastaan viranomaisten virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin tietoon tulleet rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin ilmoitukset sekä nuohoojien tulisijassa tai savuhormissa sellaisia vakavia vikoja tai puutteita koskevat ilmoitukset, joista tulisijaa käytettäessä voi aiheutua tulipalon vaara. Vastaanotettujen ilmoitusten perusteella tehdään riskinarvio ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvia tehtäviä voidaan siirtää tarvittaessa muiden hyvinvointialueiden järjestettäväksi.</p>	Ei ole siirretty	Ei ole siirretty	Ei ole siirretty
<p>Valvontatyö toteutetaan valvontasuunnitelman ja siinä esitettyjen toimintamallien mukaisesti. Valvonnan resurssit, toteutumisen-, laadun- ja vaikuttavuuden arviointi ja seuranta on esitetty valvontasuunnitelmassa. Suunniteltua valvontaa kohdistetaan etenkin yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittäviin kohteisiin, suuronnettomuuden vaaraa aiheuttaviin kohteisiin sekä poistumisturvallisuusselvityskohteisiin.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Pelastustoimi tekee yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa antamalla pyynnöstä lausuntoja, toimimalla pelastustoimen asiantuntijana sekä osallistumalla valvontayhteistyöhön.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Pelastustoimen koko päätoiminen henkilöstö osallistuu omalta osaltaan valvontatehtävien toteuttamiseen valvontasuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Valvontatehtäviin käytetään kokonaisuutena yhteensä noin 13 henkilötyövuotta.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Kemikaaliturvallisuuslain mukaiset viranomaistehtävät hoidetaan pääosin pelastuslain valvontatehtävien yhteydessä ja samoilla resursseilla. Uudet kemikaali-ilmoitukset käsittelee neljä paloasemaryhmä-alueittain nimettyä päällystöviranhaltijaa. Ilotulitteiden yksityisen käytön ilmoitukset ja ilotulitusnäytösten lausunnot käsittelevät paloasemaryhmien palopäälliköt.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Etelä-Savon pelastuslaitos ottaa vastaa nuohoojien kirjalliset ilmoitukset paloasemaryhmittäin, jos nuohooja havaitsee tulisijassa tai savuhormissa sellaisia vakavia vikoja tai puutteita, joista tulisijaa käytettäessä voi aiheutua tulipalon vaara, tai puutteita, jotka estävät nuohouksen turvallisen suorittamisen.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastusviranomaisen tekee pelastuslain 84 pykälän mukaisia valmiuden tarkastamisia tarvittaessa.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Ensimmäisen yksikön ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso prosentteina (minimi 50 %)									
Toimintavalmiusaika tavoitteet	Riskiluokka				Arvioidaan Q2	Riskiluokka			Arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
	I	II	III	IV		I	II	III	
Ensimmäisen yksikön riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina	6 min	10 min	20 min	-		4:56 min	8:20 min	11:02 min	-
Ensimmäisen yksikön ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso prosentteina (minimi 50 %)	50 %	50 %	50 %	-		86 %	79 %	94 %	-
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoite (mediaani) minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä, riskiluokista riippumatta	13:00					10:22			
Pelastustoiminnan riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan	11 min	14 min	22 min	-		6:34 min	9:30 min	14:14 min	-
						100 %	92 %	87 %	-
						17:38			
						20 min	30 min	30 min	-
						8:50 min	13:30 min	16:31 min	-
						11:19			

enimmäisaika minuuttina							
Pelastustoiminnan ruutukohtainen toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso prosentteina (minimi 50 %)	50 %	50 %	50 %	-			
Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat avoite (mediaani) minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä yhteensä riskiluokista riippumatta	15:45						
Pelastusjoukkueen riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika minuutteina	20 min	30 min	30 min	-			
Pelastusjoukkueen toimintavalmiusajat avoite (mediaani) minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä yhteensä riskiluokista riippumatta	14:00						

<p>24/7 periaatteella toimivat paloasemat Etelä-Savossa ovat Mikkelissä, Savonlinnassa ja Pieksämäellä vähintään vahvuudella 1+3.</p> <p>Mäntyharjun, Kangasniemen ja Juvan paloasemien valmiudessa on yksi palomies 24/7-periaatteella. Tämä järjestely ei ole aukoton, yksittäisten työvuorojen osalta voi olla poikkeamia. Näillä paloasemilla pelastusryhmät muodostuvat pääsääntöisesti sopimuspalokuntatoimintaan osallistuvasta henkilöstöstä.</p> <p>Puumalassa, Sulkavalla ja Punkaharjulla toimii moniammatilliset yksiköt 24/7-periaatteella. Tämä järjestely ei ole aukoton. Näillä paloasemilla pelastusryhmät muodostuvat pääsääntöisesti sopimuspalokuntatoimintaan osallistuvasta henkilöstöstä.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Sopimuspalokuntien henkilöresurssin tavoitteena on säilyttää vähintään taulukossa 25 esitetty vuoden 2022 taso.</p>	Toteutuu 486 hlö	Toteutuu 518 hlö	Toteutuu 525 hlö
<p>Osaamisen hallintaa jatketaan tulevilla palvelutasopäätöskaudella vähintään nykyisellä tasolla, nykytilan kuvauksen mukaisesti. Päätoimisen henkilöstön koulutuksen järjestelyt pidetään vähintään nykyisellä, toimivalla tasolla.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Sopimuspalokuntien henkilöstön viikkoharjoitukset suunnitellaan jatkossa vuosittain asemavastaavan ja palokunnan yhteistyössä. Koulutusvastaava ja paloasemaryhmien palopäälliköt hyväksyvät suunnitelmat. Viikkoharjoitussuunnitelmissa huomioidaan pakolliset koulutusvaatimukset ja</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

painotetaan niiden lisäksi paloasemien vastuualueiden riskejä.			
Pelastuslaitoksen toiminnanohjausjärjestelmäksi hankitaan toimiva ja pelastuslaitosten käyttöön suunniteltu järjestelmä.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana suunnitellaan ja tehdään tarvittavat ratkaisut pelastustoiminnan harjoitusalueen sijoituksesta sekä suunnitellaan toimiva ja monipuolista koulutusta mahdollistava harjoitusalue. Tavoitteena on yhteistyö naapuripelastuslaitosten kanssa.	Kesken	Kesken	Toteutuu
Toimintaa jatketaan tulevilla palvelutasopäätöskaudella nykyisellä tasolla, nykytilan kuvauksen mukaisesti. Testaukset, terveystarkastukset, kehonkoostumusmittaukset ja toimintakyvyn ylläpitoa tukevat toimenpiteet pidetään vähintään nykyisellä tasolla.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Pelastustoimintaan osallistuvien henkilöiden toimintakyvylle määritellään tavoitteellinen vähimmäistaso.	Kesken	Toteutuu	Toteutuu
Pelastustoimen nykyinen paloasemaverkko säilytetään.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Savusukellusvalmius pidetään taulukossa / resurssilistauksessa kohdassa 4.2.2.6. olevalla tasolla kaluston ja koulutuksen suhteen.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Kemikaalitorjunta CBRNE (kemikaalipuku / roiskesuojapuku / kylmäsuojapuku) torjuntavalmius pidetään taulukossa / resurssilistauksessa kohdassa 4.2.2.6. olevalla tasolla kaluston ja koulutuksen suhteen.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

<p>Tavoitteena Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastustoimessa on välitön vesisukellusvalmius, jolloin työvuorossa on kaksi I-tason vesisukeltajaa. Tällöin voidaan suorittaa vaikeita vesisukellustehtäviä, joissa tulee olla koulutettu turvasukeltaja. Henkilöstön poissaoloista ynnä muista syistä johtuen vesisukellusvalmius voidaan suunnitella myös yhden sukeltajan varaan, jolloin kyetään rajoitettuihin hengenpelastustehtäviin. Tilapäisesti on mahdollista, että vesisukellusvalmiutta ei ole henkilöstön erilaisista poissaoloista johtuen.</p> <p>Venekaluston sekä vesisukellus- ja pintapelastusvalmiudet on määritelty taulukossa kohdassa 4.2.2.6.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Korkealta pelastaminen valmius pidetään taulukossa / resurssilistauksessa kohdassa 4.2.2.6. olevalla tasolla kaluston ja koulutuksen suhteen.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Sammutusvesisuunnitelma päivitetään palvelutasopäätöskausittain tai tarpeen mukaan. Kohdassa 4.2.2.6. on päätetty pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen määrä ja laatu hyvinvointialueen alueen eri osissa. Säiliöpaloautojen lukumäärä pidetään nykyisellään ja uusitaan siten, että niiden keski-ikä ei nouse.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Etelä-Savon hyvinvointialue toteuttaa yhdessä tilannekeskustoimintaa, jonka vastuullisena tuottajana on Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos. Toiminta perustuu sopimukseen ja osapuolet seuraavat sopimuksen toteutumista. Tuleva Itä-Tike korvaa nykyisen ISTIKE:n ja sen</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

toimintaa kehitetään tulevan valtioneuvoston asetuksen perusteella yhdessä Itä-Tiken pelastuslaitosten kanssa.			
<p>Ulkoiset pelastussuunnitelmat laaditaan yhdessä toiminnan harjoittajien kanssa, ja suunnitelmat tarkastetaan sekä päivitetään säännöllisesti.</p> <p>Ulkoiset pelastussuunnitelmat on dokumentoitu pelastuslaitoksen tietojärjestelmään ja yleisölle annettava turvallisuustiedote julkaistaan toiminnanharjoittajan sekä pelastustoimen verkkosivuilla.</p> <p>Ulkoisten pelastussuunnitelmien laadinta ja niitä koskeva harjoittelu toteutetaan vähintään pelastuslain 48. pykälän ja sen nojalla annetun asetuksen ja ohjeiden määrittämällä tavalla.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
<p>Hyvinvointialueen pelastustoimi edistää ja ottaa toiminnassaan huomioon vapaaehtoistoiminnan edistämisen.</p> <p>Toimenpiteitä ovat:</p> <p>Liikunta- ja kulttuurietu sopimuspalokunnan aktiiviselle henkilöstölle. Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti sopimuspalokuntien rekrytointiin.</p> <p>Palokuntanaisten ja -nuorten toimintaa kehitetään yhteisyydessä Suomen pelastusalan keskusjärjestön (SPEK) kanssa. Pelastuslaitos tukee palokuntanaisten ja nuorisotoimintaa avustusten ja varusteiden hankinnan muodossa. Osa tukiosastoista osallistuu hälytysmuonitukseen ja siitä on sovittu.</p>	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Lisäksi pelastustoimi osallistuu muiden vapaaehtoistojoiden toiminnan suunnitteluun ja toimintaan. Sopimukset ovat ajan tasalla kyseisten toimijoiden kanssa.			
Etelä-Savon pelastustoimi järjestää kustannuksellaan terveystarkastukset pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä. Samoin terveystarkastukset järjestetään toiminnan aloittaville, veneen kuljettajille ja ajokorttien yhteydessä.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Etelä-Savon hyvinvointialueen pelastustoimi laatii vuosittain kouluskalenterin. Pelastustoimella on nimetty koulutusvastaava. Sivutoimiselta sekä sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus. Pelastustoimi järjestää koulutusta riittävästi tarpeen mukaan, siten että henkilöstön osaaminen ja henkilöstön määrä voidaan pitää vähintään vuoden 2022 tasolla.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Väestönsuojeluun varautuminen on suunnittelu ja resursoitu siten, että hyvinvointialueen pelastustoimi: 1. huolehtii väestönsuojelutehtävien edellyttämästä sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arvioinnista;	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

<p>2. kouluttaa ja varaa henkilöstöä ja väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä sekä muuta henkilöstöä väestönsuojelutehtäviin;</p> <p>3. huolehtii väestönsuojelun johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien perustamisesta ja ylläpidosta;</p> <p>varautuu valmiuslain 121. pykälässä tarkoitettuun väestön siirtämiseen; sekä</p> <p>4.huolehtii muistakin näitä vastaavista toimenpiteistä.</p> <p>Tarvittavat suunnitelmat ylläpidetään paivitetään nykytilan kuvauksen mukaisesti ja huomioidaan alueellisessa riskinarvioissa ja pelastustoimen riskianalyyssissä tapahtuvat muutokset.</p>									
<p>Väestönsuojeluun, varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyvää yhteistyötä kuntien kanssa jatketaan uusittavien sopimusten mukaisesti.</p>									
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="81 1337 695 1406"> 4.1. Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta </td> <td data-bbox="700 1330 968 1942" rowspan="3"> Arvioidaan Q4 </td> <td data-bbox="968 1330 1235 1942" rowspan="3"> Arvioidaan Q4 </td> <td data-bbox="1235 1330 1482 1942" rowspan="3"> Arvioidaan Q4 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="81 1406 695 1877"> 4.1.1.Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä <p>Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää pyritään kohdentamaan entistä painotetummin alueen riskien kannalta harva-alueella asuville ikäihmisille ja tuetusti kotona asuville, alueen kausiväestölle, vesistö- ja maastopaloriskeihin.</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="81 1877 695 1935"> 4.1.2. Palontutkinta </td> </tr> </table>	4.1. Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta	Arvioidaan Q4	Arvioidaan Q4	Arvioidaan Q4	4.1.1.Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä <p>Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää pyritään kohdentamaan entistä painotetummin alueen riskien kannalta harva-alueella asuville ikäihmisille ja tuetusti kotona asuville, alueen kausiväestölle, vesistö- ja maastopaloriskeihin.</p>	4.1.2. Palontutkinta			
4.1. Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta	Arvioidaan Q4				Arvioidaan Q4	Arvioidaan Q4			
4.1.1.Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä <p>Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää pyritään kohdentamaan entistä painotetummin alueen riskien kannalta harva-alueella asuville ikäihmisille ja tuetusti kotona asuville, alueen kausiväestölle, vesistö- ja maastopaloriskeihin.</p>									
4.1.2. Palontutkinta									

<p>Palvelutasopäätöskauden aikana palontukijoiden määrää kasvatetaan jatkossa siten, että jokaisen paloasemaryhmän alueella on vähintään kaksi 2. tason palontutkijaa. Palontutkinnan koulutusta toteutetaan jatkossa suunnitellummin. Palontutkinnan varusteita ja kalustoa kehitetään aktiivisesti. Selvitetään mahdollisuutta hankkia palontutkinta-auto.</p>			
<p>4.1.3.Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä</p> <p>Palvelutasopäätöskaudella yhteistyötä suunnitetaan erityisesti alueellisessa riskiarviossa esille nousseisiin painotuksiin: harva-alueella asuvien ikäihmisten, tuetusti kotona asuvien ja alueen kausiväestön turvallisuuden parantamiseen sekä harva-alueiden turvallisuuden, kyläturvallisuuden ja saaristolaisturvallisuuden kehittämiseen.</p>			
<p>4.1.4.Onnettomuuskehityksen seuranta</p> <p>Palvelutasopäätöskaudella onnettomuuskehitystä seurataan lyhyen aikavälin tarkasteluna talousarvioseurannan yhteydessä (ilmiöt verrattuna normaaliin kausivaihteluun) ja vuosittain pelastustoimen omavalvonnan yhteydessä (onnettomuusmäärien ja -tyyppien kehitys).</p>			
<p>4.1.5. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisen järjestämisen valvonta</p>			

Palvelutasopäätöskaudella voidaan tarkastella yhteistoiminta-alueen muiden hyvinvointialueiden pelastustoimien kanssa mahdollisuuksia yhteistoiminnassa tuotettavista tehtävistä onnettomuuksien ehkäisyssä ja valvonnassa.

4.1.6. Valvontatehtävät

- Tulevalla palvelutasopäätöskaudella tulee vaiheittain käyttöönotettavaksi pelastustoimen kansallinen onnettomuuksien ehkäisyn sovellus TUVE-turvallisuusverkkoympäristöön. Sen käyttöönotto on laaja prosessi ja vaatii nimettävän käyttöönottoa, ohjeistusta, henkilöstön koulutuksia ja järjestelmän sisäajaja koordinoivan henkilön. Sovelluksen käyttöönotolla on merkittäviä vaikutuksia myös pelastustoimen tilaturvallisuuteen ja ICT-kustannuksiin TUVE-verkkoon siirtymisen myötä.
- Valvontatehtävien merkittävimmät kehittämistarpeet tulevalla palvelutasopäätöskaudella ovat suunnitelmallisen, määräaikaisen valvonnan tarkastusmäärien toteutuminen sekä paloturvallisuuden itsearviointimenettelyn riskien arviointiin perustuvan asuin- ja vapaa-ajan asuntojen tarkastustoiminnan toteutuminen. Pelkkää itsearviointilomakkeiden pyytämistä ei aluehallintoviraston näkemyksen

<p>mukaan voi pitää varsinaisena valvontana, vaan sitä tulee pitää riskiarviona, jonka avulla palotarkastukset voidaan kohdentaa suuremman riskin kohteisiin. Näitä ovat ne kohteet, joista lomaketta ei saada, sekä vastausten perusteella korkeariskiseksi arvioidut kohteet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksia paloturvallisuuden itsearvioinneissa. Vapaa-ajan asuntojen itsearviointien aikavälit ja vuosittaiset alueet tarkastetaan onnettomuuksien ehkäisyn sovellukseen siirryttäessä määritään tasapainoisiksi. • Tulevan palvelutasopäätöskauden aikana valvonnan keinoja pyritään kohdentamaan painotetummin alueen riskien kannalta harva-alueella asuville ikäihmisille, tuetusti kotona asuville ja alueen kausiväestölle. Harva-alue-, kyläturvallisuus- ja saaristolaisturvallisuustoiminnan kehittämiseen pyritään yhdistämään vapaa-ajan asuntojen turvallisuuden kehittäminen. • Palvelutasopäätöskauden aikana on tulossa voimaan pelastuslain muutos, jossa tuodaan uutena vaatimuksena pelastusviranomaiselle yhteistyössä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa toteutettava rakentamisen aikainen palotarkastus. Käytännössä kyse on			
--	--	--	--

<p>Etelä-Savon pelastustoimen ja alueen rakennusvalvontojen kesken nykyisinkin toimivasta käytännöstä, jossa pelastusviranomaisen lausuu asiantuntijana rakennusvalvonnalle rakennuslupaprosessissa ja on mukana rakennuksen käyttöönottovaiheen katselmuksella. Lain voimaan tullessa sovitaan alueen rakennusvalvontojen kanssa käytännön menettelytavoista.</p>			
<p>4.2.2.1.Toimintavalmiusaikatavoitteet</p> <p>Seurataan toimintavalmiuden kehittymistä erityisesti Mikkelin Emolassa ja Puumalassa.</p>			
<p>4.2.2.2.Valmiuden säätelyn toimintamallit</p> <p>Valmiudensäätöparametreja päivitetään tarpeen mukaan. Muun muassa ilmastonmuutoksen eteneminen saattaa tulevaisuudessa vaikuttaa valmiudensäätelyyn.</p>			
<p>4.2.3.Pelastustoiminnan johtaminen</p>			
<p>4.4.2.Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen</p> <p>Sopimuspalokuntatoiminnan rekrytoinnin tukeminen. Sopimushenkilöstön rekrytointia ja pitovoimaa edistävää toimintaa lisätään palvelutasopäätöskauden aikana</p>			
<p>4.2.2.4.Pelastustoiminnan henkilövoimavarojen osaamisen ylläpidon ja kehittämisen pääperiaatteet</p> <p>Osaamisen ylläpidon ja kehittämisen tueksi tarvitaan monipuolinen ja toimiva harjoitusalue.</p>			

<p>4.2.2.5. Pelastustoiminnan henkilövoimavarojen fyysisen toimintakyvyn vähimmäistaso</p> <p>Ikääntyville palomiehille (50+) on tarve kehittää kokonaisvaltainen eläkeikään saakka ulottuva työkyvyn säilyttämisen ohjelma yhteistyössä pelastustoimen, työhyvinvointikoordinaattorin ja työterveyshuollon kanssa.</p> <p>Savusukelluskelpoisten sopimuspalokuntalaisten määrää tulisi pystyä tulevaisuudessa lisäämään. Pelastustoimintaan osallistuvan sopimuspalokuntalaisten toimintakyvyn seurantaan ja osaamisen hallintaan tarvitaan tulevaisuudessa toimintaa tukeva järjestelmä. Tähän on tulossa parhaillaan kilpailutuksessa oleva toiminnanohjausjärjestelmä.</p>			
<p>4.2.2.8. Savusukellusvalmiudet alueen eri osissa</p> <p>Täydentäviä sammutusmenetelmiä kehitetään edelleen.</p>			
<p>4.2.2.10. Vesipelastamisen valmiudet alueen eri osissa sisältäen venekaluston sekä vesisukellus- ja pintapelastusvalmiudet</p> <p>Vesisukeltajien koulutus yhteistyöalueen pelastustoimien kesken.</p>			
<p>4.2.2.12. Korkealta pelastamisen valmiudet alueen eri osissa sisältäen periaatteet putoamisvaarallisella alueella työskentelystä sekä ajoneuvokalustosta</p> <p>Tuulivoimalassa tapahtuvien onnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskykyä on palvelutasopäätöskauden aikana kehitettävä.</p>			

<p>4.4.4. Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus</p> <p>Sopimuspalokuntalaisten osalta koulutusputken kattavuutta parannetaan palvelutasopäätöskauden aikana.</p>			
<p>ICT-KEHITYS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistaudumme siirtymään Virve 2 -käyttöönottoon pelastustoimen aikataulun mukaisesti. • Täytämme turvallisuusverkkolain mukaisen käyttövelvoitteen pelastuslaitoksen kriittisen tiedon osalta ja teemme siihen liittyviä investointeja ja hankintoja. • Otamme käyttöön KEJO-kenttäjärjestelmän pelastustoimen yhteisen aikataulun mukaisesti pelastustoimen johtamisessa ja sen tukemisessa, ja teemme siihen liittyviä investointeja ja hankintoja • Otamme käyttöön pelastustoimen valtakunnalliset turvallisuusverkon kautta käytettävät toimialasidonnaiset sovellukset ja osallistumme niiden kehittämiseen. Tällä hetkellä tiedossa olevia ovat järjestelmät ovat onnettomuuksien ennaltaehkäisy, sekä kivijalka. Teemme siihen liittyviä investointeja ja hankintoja osana turvallisuusverkon käyttöä, • Osana pelastustoiminnan johtamisen kehittämistä laajennamme etävideoyhteyksien käytettävyyttä			

<p>tilannekuvan ylläpitämisessä, johtamisen tukemista ja työturvallisuuden parantamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistumme HALI2-liikennevaloetusjärjestelmän käyttöön. Teemme siihen liittyviä hankintoja ja investointeja niille paikkakunnille, joissa järjestelmä on käytettävissä. • Osallistumme muihin valtakunnallisten tilannekusten ja tilannekuvan kehittämiseen liittyvien järjestelmiin. • Käytämme hyvinvointialueen tietojärjestelmiä hyvinvointialueen kanssa suunnitellusti turvallisuusverkon käytön rinnalla. • Kehitämme myös pelastuslaitoksen ja hyvinvointialueen varaviestiyhteyksiä, sekä osallistumme alueelliseen ja valtakunnalliseen kehittämiseen. Teemme siihen liittyviä hankintoja ja investointeja.			
--	--	--	--